

stubbar uttaneftir

Cuba fær nýggja grundlóg

Cubanska stjórnin setti í farnu viku í gildi tað fyrstu socialistisku grundlógina. Ein lóg, sum sigur, at landið hevur skyldu til at hjálpa fólkaslogum, sum berjast fyri frælsi. Verjumálaráðharrin, major Raul Castro, segði í Karl Marx-sjónleikarahúsinum í Havanna, at fólkið hevur tikið væl undir við nýggju grundlógini, uttan-rikispolitikkinn hjá stjórnini og harvið hjálpina til MPLA-frælsisrørsluna í Angola.

Eftir nýggju grundlógini skal arbeiðast miðvíst móti eini desentralisering og demokratisering við at stovnseta fólkavaldar nevndir kring landið.

Fekk pening

Kongurinn í Saudi-Arabia, Khalid, hevur givið Egyptaland tilseign um ein peningastuðul uppá næstan tvær

milliardi, eftir at Anwar Sadat hevur vitjað í Saudi-Arabia.

Hetta er ikki einasta tilseignin Anwar Sadat hevði heimaftur við sær frá ferðini í teimum seks ríku oljulöndum við Persaflógvan. Arabaralondini hava lovað at stovna ein grunn, sum skal koma til vánaliga búskapinum í Egyptalandi til hjálpar.

Fangar í Sovjet í hungursverkfalli

Undir 25. flokkstinginum hjá sovjetiska kommunistaflokkinum, ið hildið var í farnu og fyrst í hesi vikuni, eru 80 fangar í Vladimir-fongslinum við Moskva og í arbeiðslegum í Ural og Sibiria farnir í hungursverkfalli. Teir mótmæla ta viðferð annarleiðshugsandi fáa í Sovjetsamveldinum. Eisini mótmæla fangarnir matinum, teir fáa.

Pris-steðgur í Svøríki

Svenska stjórnin hevur sett í gildi pris-steðg á ávisum matvörum. Talan er um frýst-ar vörur og konserver —

fiskur, kjøt, marmuláta og barnamat. Prisloftið er sett í gildi eftir at rávörkostnaðurin hevur økt munandi um prisirnar í krumbúðunum seinastu árin. Frammanundan hevur Svøríki prisloft á svinakjøti, eplum og mjólka-vörum.

Tá ið Norðurpólurin var skógvaksin...

L. Budantsev frá Botaniska Stovninum í Leningrad hevur kannað boringar og onnur rannsóknartiltek í isinum á Norðurpólinum, og hann er nú komin til tað úrslit, at tað einaferð hevur verið so lýtt har á leið, at stórar skógar hava vaksið. Á Svalbard, á Nýsibirsku oyggjunum og á Tjukotka-hálvoynni hevur Budantsev funnið legstaðir eftir stór træ í kolalindunum, og á tí grundarlagi hevur hann leitað longur norður. Hetta lýggja skeiðið í søgu Jarðar kann tíðarfesta til fyrri 40—90 árum síðani, heldur Budantsev.

Heimsins størsta lastvongavirki

Við ánnu Kama í Sovjetsamveldinum er heimsins størsta lastbilaverksmiðja komin í gongd. Meiri enn 60 tjóðir eru umboðaðar á hesum risastóra arbeiðsplan. Kama-virkið fer at leggja eina helvt aftur at sovjetisku bilframleiðsluni.

Býur undir glasi

Norlsk liggur norðan fyri norðurpólsringin, vestalaga í Sibir. Har bróta teir kopar, nikkul og kobolt. Kuldin er so nógvur, at tað hevur verið neyðugt at byggja ein heilan býarpart til børnini at vera í, meðan foreldrinu eru til arbeiðis. Tað, sum eyðkennir »barnabýin« mest, er at hann er undir glasi. Har er so heitt, at suðurlandskar plantur grógvu. Umframt íbúðir, gøtur og spælipláss hevur barnabýurin eisini svimjihyl.

Met í seyðarhøvdum

Her er ikki talan um seyðarhøvd, sum vit vanliga eta, men um eitt kortspæl. Fimm mans úr Bayern settu herfyri met í kortspælinum, sum vardi í 28 dagar. Teir spældu 18.861 seyðarhøvdumfør. Hver luttakari fekk eina hvíld upp á fyra tímar fyri hvørjar 16 tímar, sum spælt varð.

Í hárværkfall

Næmingar á kokkaskúlanum í Clerbourg er farin í verkfall, eftir at nýggju av teimum vórðu sendir til tvangsklippingar hjá einum hárskera. Lærari teirra gramdi seg um, at næmingarnir ikki høvdu lært vanligt reinferi.

Námssvinnan 91 milj. í yvirskoti:

Rokna við nógvvari olju í Grønlandi

Boringarnar byrja á sumri 1977

Serfrøðingar rokna við at finna stórar oljunøgdir fram við grønlandi, men norska oljufelagið Saga Petroleum heldur, at nógv olja finst úti fyri vesturstrondini. Saga Petroleum hevur fingið rættindi at leita eftir olju har saman við Chevron, BP og National Oil Company.

Í ársfrágreiðingini sigur norska oljufelagið, at tað finst nógv olja, hóast tað er vandamikið at fáa hana upp úr 350 metrar stóra dýpinum. Ongar boringar eru gjørdar enn. Tær verða ikki fyrr enn í fyrsta lagi næsta summer. Men aðrenn boringarnar byrja í vesturgrønlandi gera menn seg til reiðar at leita eftir olju í Eysturgrønlandi uttan fyri Scoresbysund. Tað er Nordisk Mineselskab, sum hevur einkarrætt til økið, sum skipar fyri leitingunum, eftir tilmæli frá einum kanadiskum serfrøðingi. Hann heldur, at gott úrslit fer at spyrjast burtúr. Men fyrst verður neyðugt at útvega tilfar í samband við leitingarnar.

91 milj. í yvirskoti

Námið Den Sorte Engel í Marmorilik gav eitt fram úr gott úrslit í fjør. Roknað verður við einum yvirskoti upp á 91 milj. kr., og tað er ein hækking upp á 20 pst. í mun til 1974, tá yvirskotið var 76 milj. kr. Um framleiðslan heldur fram sum higartil kemur Greenex, sum stendur fyri námssvinnuni í Marmorilik, at gjalda eitt avgjald upp á 35 pst. av nettoyvirskotinum til ríkið. Í lötuni rindar námssvinnufelagið Greenex 6 milj. kr. til tann grønlandska landskassan í skatti.

Samstundis sum tað tykist fara at eydnast væl við oljuframleiðsluni í Grønlandi, so er myndin eisini ljós, tá tað viðvikir námssvinnuni. Teir hava funni fleiri nám aftrat, og serfrøðingar rokna við einari blý- og zinknøgð upp á tilsamans 4 milj. tons. Og tað er nógv meiri enn tað, sum menn torðu at geva sær vonir um, aðrenn teir byrjaðu námssvinnuna. Sambært sáttmálan við danska statin hevur Greenex skyldu til at leita eftir málm í økinum, og eisini henda leitingin hevur givið góð úrslit. Á oynni Agpat, 20 km uttan fyri Marmorilik, hava menn funnið zink.

Samstundis sum hækking

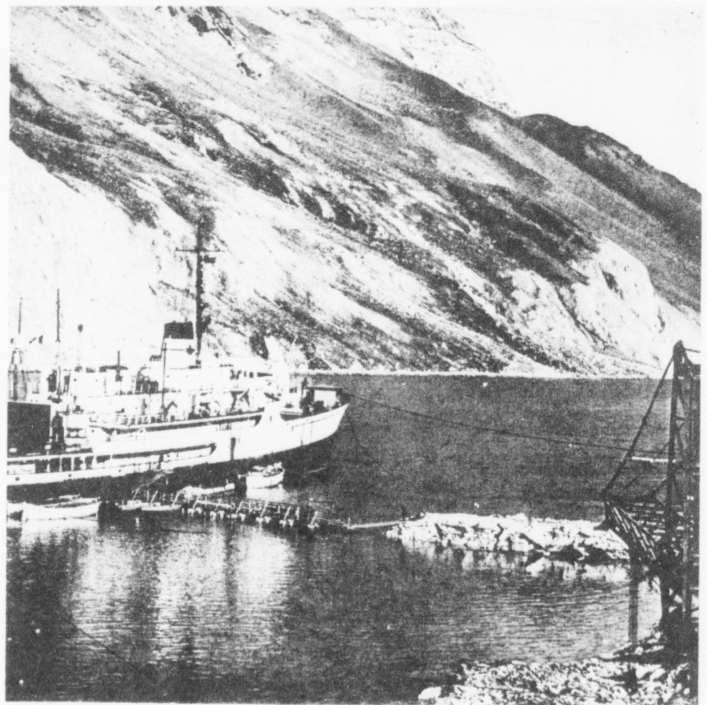
oljuprisir eru orsøkin til, at menn eru farnir at leita eftir olju í Grønlandi, so er nógv sum talar fyri leiting eftir urani í Kvane-fjallinum, tí eisini prisirnir á urani eru hækkingar. Tað er longu langt síðani, at menn komu fram á góðan málm í Kvane-fjallinum. Og tað verður hildið, at hetta er rætta lötan at fara undir leiting eftir urani.

Turisma

Kvane-fjallið liggur næsindis tí hugnaliga býnum Narsaq í Suðurgønlandi. Býurin er nú við at gerast eitt kent ferðamannapláss í Grønlandi. Har búgva eini 1700 fólk.

Tað er ógvuliga misjavnt, sum íbúgvarnir í Narsaq meta um framtíðina, um rættilig námssvinna fer at taka seg upp í Kvane-fjallinum. Tað verður spurt, hvussu nógv henda framleiðslan kann fara at broyta tilveru teirra. Men svarið kemur neyvan, fyrr enn víska er fingin fyri, um prisirnir á urani hækka eins nógv og nú, og um teir verða grundarlagið fyri einari neyðugari námssvinnu í Kvane-fjallinum. Hon kann fara at geva nógv av sær.

-sigurd

Námssvinnan í Marmorilik gav 91 milj. kr. í yvirskoti í fjør